بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/52
- އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: -
* އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު:
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް:

- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:

* ނަން: މުޙައްމަދު މާނިޢު
* އައި.ޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A237784
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ރ.އިނގުރައިދޫ/ ނިރަންގެ

- ޝަރީޢަތް ފެށުނު ތާރީޚް: 29 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1437 / 08 ފެބްރުއަރީ 2016
- ނިމުނު ތާރީޚް: 15 ޖުމާދަލްއޫލާ 1437 / 24 ފެބްރުއަރީ 2016

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޙުކުމުގެ ނަންބަރު: 145-J/MD/2016/347
- ދަޢުވާ ބާވަތް: ޖިނާއީ ދަޢުވާ
- ނިންމި ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު

* ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 17 ޖެނުއަރީ 2016
* ނިމުނު ތާރީޚް: 17 ޖެނުއަރީ 2016

- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އެޗް. ޢަލީ ސަމީރު، ފަނޑިޔާރު އެޗް. ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު، އިސްފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ދީދީ

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/347 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރެފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްނޫން ކަމަށްބުނެ އެކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބެލިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތަކީ، ރ.އިނގުރައިދޫ/ ސީރަސްގެ މުހައްމަދު މާނިހް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A237784) އެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

1. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/347 ކޯޓު އަމުރު، އެކޯޓުން ނެރެފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްނޫން ކަމަށްބުނެ އެކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

2. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/347 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު އެކޯޓު އަމުރު ނެރެފައިވަނީ، 18 ޑިސެމްބަރު 2016 ދުވަހުގެ 19:44 އިން ފެށިގެން 28 ޑިސެމްބަރު 2016 ވަނަ ދުވަހުގެ 19:43 އަށް ރ.އިނގުރައިދޫ/ ސީރަސްގެ މުހައްމަދު މާނިހް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު A237784) ގެގައި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާއިރު، މިގޮތުން މުހައްމަދު މާނިހް ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރުމުގެ ސަބަބަކީ، "މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި އަދި ހެކި ގެއްލުވާލުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފާނެކަމަށްޓަކައި" ކަމަށް މިއަމުރަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތެވެ.

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/347 ކޯޓު އަމުރު ނެރެފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫންކަމަށްބުނެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެއަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރަމުން، އަންނަނިވި 4 (ހަތަރެއް) ނުކުތާ ފާހަގަކޮށް، އެނުކުތާތަކާމެދު

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ؛

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ،** ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/347 ކޭސް އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވުމުން ކަމަށް ބުނެހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ،** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ހުލާޞާ ރިޕޯޓުގެ 9 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުމަކާނުލައި ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވުމުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ،** "ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމަތަށް ހާޒިރުކޮށް ބަންދުގެ ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ޤަވާއިދު" ގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވުމުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެވެ.

- **ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ،** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި "މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ޢަމަލުކުރަންވީ އުޞޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނިކޮށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރު ނެރުއްވިއިރު، އެ އުޞޫލަށް ރިޢާޔަތް ނުކުރައްވައި އަމުރު ނެރުއްވާފައިވުމުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/347 ކޭސް އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މައްސަލަގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނާ ބަލާއިރު، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

(ހ) **ފުރަތަމަކަމަކީ،** އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/347 ކޯޓު އަމުރުން، ރ.އިނގުރައިދޫ/ ނީރަންގެ މުޙައްމަދު މާނިޒް ގޭގައި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާއިރު، ގޭގައި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށް ނިންމި ސަބަބުތަކަށް އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި އަދި ހެކި ގެއްލުވާލުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފާނެކަމަށްޓަކައި ކަން އެއަމުރުން ބެލުމުން އެނގެން ނެތްކަމާއި،

ބެލުމުން އަމުރުގައި ހަވާލާދީފައިވާ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު MF/139235 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމް" ގައި މުޙައްމަދު މާނިޒް އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ބޭނުންވާ ސަބަބުތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، މިމައްސަލައިގެ ބާވަތުންނާއި މިމައްސަލައިގައި ތިބިފައިވާ ހެކި ފަރާތްތަކާ އަން ބަލާއިރު މީހާ މިވަގުތު ދުރުކޮށްލައިފިނަމަ މީހާގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުއަށް ނުރައްކާ އަސަރުކޮށްފާނެކަމަށް އެ ފޯމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަމެވެ.

(ށ) **ދެވަނަކަމަކީ،** ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދާބެހޭ ގޮތުން ނިންމުމަށްޓަކައި ފަނޑިޔާރުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރެވޭ މީހާއަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވެދާނެ މީހެއްކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ފެނިއްޖެ ހާލަތެއްގައި، އެމީހަކު ބަންދުކޮށްފައި ބަހައްޓަންޖެހޭނީ އެމީހެއްގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ޔަގީންވާފަދަ ހުރިކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/194 ގެ މައްސަލައާއި 2012/HC-A/260 ގެ މައްސަލާގައި އެގޮތް މައްސަލަތަކުގައި މިގޮތް ކުރިން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމާއި، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/355 ގެ މައްސަލައިގައިވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން، މިފަދަ ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ހާލަތުގައި އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ނިޔާކަތްތެރިކަމާއި ޤާނޫނީގޮތުން ކަނޑައަޅައިފައިވާ ބަންދުކުރެވޭނީ ކަނޑައެޅުމަށް އެންމެ ރަނގަޅު އުސޫލަކީ، އެ ސަބަބުތައް ނިޔާކަތްތެރިކަމުގެ ޖިނާއީ އެ ބާވަތާ ހުށަހަޅާފައިވާ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްކަމާއި، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަކީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒްގެ ދަށުން ހިނގަމުންދާ މުއައްސަސާއެއްކަމުގައިވާތީ، ބަންދުގައި ބަހައްޓާނެ ތަނެއް ކަނޑައެޅުމަކީ އެކަށީގެން ބާރު ވިޔަސް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް ކަނޑައަޅައިފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްލަން އެބަޖެހެއެވެ.

(ނ) ތިންވަނަކަމަކީ، އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭ ކޯޓު އަމުރުގައި މުޙައްމަދު މާނިޙަކީ މުޖްތަމަޢުއަށް ހުރި ނުރައްކަލެއްކަމަށް މައްސަލަ ބެލި ޤާޟީ ކަނޑައަޅުއްވާފައިވީ ނަމަވެސް، އޭނާ ބަންދުކޮށްފައި ބަހައްޓަންވީ ގޭގައިކަމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާކަމައި، މުޙައްމަދު މާނިޙްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މައްސަލައަކީ އިތުރު ބަޔަކާއެކު މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކޮށް އެތަކެތި ގެންގުޅެ އެތަކެތި ޓްރެފިކްކުރާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައެއްކަމަށްވެފައި، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު MF/139235 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމު" ގައި މުޙައްމަދު މާނިޙް އިތުރަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އެދިފައިވާ ސަބަބަކާއި [illegible] [illegible] [illegible] ބެލުމުން މުޙައްމަދު މާނިޙަކީ މުޖްތަމަޢުއަށް ނުރައްކާތެރިކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުރައްކާ [illegible]، [illegible] ބަންދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް [illegible] [illegible] އިއްތިފާޤުވެވޭނުކަމެވެ.

(ރ) ހަތަރުވަނަކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ މިމައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަކީ، އިސްވެ އިޝާރާތްކުރެވުނު އަމުރު ބާޠިލުކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާ [illegible] މުޙައްމަދު މާނިޙް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލަ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހިނގަމުންދަނިކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ކޯޓު އަމުރުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] އިއްތިފާޤުވެވޭނުކަމެވެ.

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ، ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MD/2016/347 ކޯޓު އަމުރު ބާތިލުކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ކަނޑައަޅައި، ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.